

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 03-08-2020 r.

**Zespół Prawa Konstytucyjnego,
Międzynarodowego i Europejskiego**

VII.510.102.2020.PKR

**Pan
SSR Maksymilian Wesołowski
Prezes Sądu Rejonowego
dla m. st. Warszawy
w Warszawie
ePUAP**

Szanowny Panie Prezesie,

do Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócił się Skarżący wskazując, że w dniu 1 lipca 2020 r. stawił się w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy, celem wzięcia udziału w rozprawie wyznaczonej w sprawie o sygn. akt VII U 595/19, w której jest stroną. Rozprawa została jednak odroczonej przez sędziego Przewodniczącego z uwagi na fakt, iż Skarżący nie miał zakrytych ust i nosa za pomocą maseczki lub przyłbicy. Sędzia Przewodniczący poinformował Skarżącego, iż obowiązek taki wynika z zarządzenia Prezesa i Dyrektora Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy z dnia 27 maja 2020 r. w sprawie organizacji pracy sądu w zakresie obsługi interesantów w okresie epidemii COVID-19. Skarżący zaś ze względu na stan zdrowia jest zwolniony z obowiązku zakrywania ust i nosa za pomocą maseczki bądź przyłbicy, co zostało przez niego podniesione w trakcie rozprawy.

Zgodnie z § 3 pkt 4 powołanego wyżej zarządzenia na salę rozpraw należy wchodzić w maseczce lub przyłbicy, pojedynczo, w odstępach minimum 2 m, bezpośrednio po dezynfekcji rąk. Wskazać trzeba, iż podstawą wydania zarządzenia Prezesa Sądu są przepisy powszechnie obowiązującego prawa. Obecnie obowiązuje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. 2020 poz. 1066 ze

zm.). Nakaz zakrywania ust i nosa został uregulowany w § 19 tego rozporządzenia. Jednakże w § 19 ust. 3 pkt 3 tego rozporządzenia wskazano, że obowiązku zakrywania ust i nosa nie stosuje się w przypadku osoby, która nie może zakrywać ust lub nosa z powodu stanu zdrowia, całościowych zaburzeń rozwoju, zaburzeń psychicznych, niepełnosprawności intelektualnej w stopniu umiarkowanym, znacznym albo głębokim, lub osoby mającej trudności w samodzielnym zakryciu lub odkryciu ust lub nosa; okazanie orzeczenia lub zaświadczenia w tym zakresie nie jest wymagane.

Rzecznik Praw Obywatelskich w kierowanych do organów władzy publicznej wystąpieniach zwracał uwagę, iż obowiązek noszenia maseczki powinien wynikać z ustawy nie zaś z rozporządzenia. Natomiast sama konieczność noszenia maseczki, celem ograniczenia rozprzestrzeniania się koronawirusa, nigdy nie była przez Rzecznika Praw Obywatelskich kwestionowana¹.

Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się również do Ministra Zdrowia z prośbą o zajęcie stanowiska w sprawie obowiązku zakrywania ust i nosa w placówkach publicznych, przewidzianych w kolejnych rozporządzeniach Rady Ministrów, gdzie obywatele spotykają się z odmową lub utrudnieniami, gdy ze względów zdrowotnych nie mogą nosić maseczki. W odpowiedzi Minister Zdrowia wskazał, że dostrzega powstające w niektórych sytuacjach i okolicznościach trudności w wykonywaniu i egzekwowaniu omawianego obowiązku. Niemniej jednak, wprowadzone rozwiązanie, polegające na możliwości wyłączenia się przez daną osobę z obowiązku zakrycia ust i nosa poprzez oświadczenie o braku takiej możliwości z uwagi na stan zdrowia (bez okazywania zaświadczenia czy orzeczenia), wydaje się być obecnie jedyną możliwością².

Skoro w rozporządzeniu Rady Ministrów przewidziano wyjątek od zakrywania ust i nosa w przestrzeni publicznej przez osoby których stan zdrowia nie pozwala na korzystanie z maseczek oraz przyłbic, to nakładanie takiego obowiązku zarządzeniem wewnętrznym sądu, w ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich, nie powinno mieć miejsca. Jakkolwiek ochrona zdrowia publicznego jest priorytetowa, to należy mieć również na

¹ Koronawirus. Noszenie maseczek zasadne, ale taki nakaz powinien wynikać z ustawy - nie z rozporządzenia, <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/koronawirus-rpo-nakaz-zakrywania-ust-nosa-niezgodny-z-zasadami-tworzenia-prawa>

² Koronawirus. MZ wyjaśnia RPO brak obowiązku poświadczania, że ktoś nie może nosić maseczki, <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/rpo-mz-wyjasnia-brak-obowiazku-poswiadczenia-braku-maseczki>

uwadze, że wewnętrzne uregulowania sądu powinny być zgodne z przepisami powszechnie obowiązującego prawa.

W związku z powyższym, działając z upoważnienia Rzecznika na podstawie art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627), wskazuję uprzejmie Panu Prezesowi na powyższe wraz z prośbą o dostosowanie treści wewnętrznego zarządzenia sądu do przepisów powszechnie obowiązującego prawa. Proszę uprzejmie o poinformowanie Rzecznika o podjętych w tej sprawie działaniach.

Łączę wyrazy szacunku

Mirosław Wróblewski

Dyrektor Zespołu

/-podpisano elektronicznie/